

Det undrer mig derfor, at det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds (Trier) ikke tog Afstand fra disse Bestemmelser. Paa den anden Side indrømmer jeg selvfølgelig, at der maa stilles ret betydelige Fordringer til Privatseminariernes Virksomhed for at kunne give dem Statsstøtte og Statsstøtte i betydeligt Omfang. Men jeg vil dog antage, at man ved Forslagets videre Behandling her i Tinget og i et Udvalg vil kunne finde Former, som ikke beskære Seminariernes Frihed, ikke gøre det muligt for en Administration at paastrykke hele vor Læreruddannelse et bestemt Stempel, tvinge den ind i en bestemt Aandsretning. Noget saadant maa ikke resultere af en Lovgivning som den, vi her befatte os med.

Til Slutning ønsker jeg at sige nogle faa Ord om Statstilskuddet til Privatseminarierne. Det ærede Medlem fra Stege (Emil Petersen) gav os nogle ret uhyggelige Tal. Jeg er ikke i Stand til at kontrollere dem, men jeg skal gerne se noget nærmere paa dem, naar de komme frem. Jeg synes nemlig, det vilde være ganske forkert, dersom man gennem Statstilskuddet skulde fortrinsvis støtte de smaa Seminarier. Ganske vist kan det nok være, at det er de smaa Seminarier, der trænge mest til Støtte, men vi kunne jo ikke se bort fra, at de store eller forholdsvis store Seminarier byde deres Elever det største Udbytte; de kunne holde bedre Lærere og flere Lærere, bedre Undervisningsmateriel i det hele taget, end man kan det paa de smaa Seminarier. Lovforslaget har jo ogsaa til Hensigt netop at gøre det umuligt, at Seminarieundervisningen som hidtil kan være et Bifag til anden Virksomhed. Derfor mener jeg, at vi hellere maa gaa den Vej at gøre det noget vanskeligere at oprette Seminarier, men støtte dem, naar de have naaet en saadan Størrelse — jeg vil gerne gaa til, at vi sætte dette Krav saa lavt som muligt —, at de virkelig kunne bibringe Eleverne en god og fyldig Uddannelse. Derigennem højne vi sikkert ogsaa Lærernes Uddannelse.

Adskillige tidligere Talere have berørt Privatseminariernes Forhold til Statsseminarierne. Der er nu et stort Misforhold mellem de Vilkaar, Eleverne have paa Statsseminarierne og paa Privatseminarierne. Paa Statsseminarierne har Betalingen hidtil kun været 40 Kr. om Aaret for Undervisningen, og en hel Del Elever har Friplads. Paa Privatseminarierne betaales der meget mere. Her i København forlanges

der 240 Kr. — jeg ved ikke, om det forlanges alle Steder, men eet Sted forlanges det. Det vil altsaa sige, at en Elev i de 3 Aar, han gaar paa Privatseminarium herinde, udreder 600 Kr. mere, og det er ikke noget heldigt Forhold. Jeg kunde ønske, man stillede Forholdet noget mere lige. Jeg ønsker ikke en Udvidelse af Statsseminariernes Antal. Jeg tror ikke, det er nødvendigt. Overhovedet mener jeg, at Statsseminarierne kun have Berettigelse derigennem, at de kunne gøres og bør gøres til Mønsterinstitutioner paa dette Omraade, saa de blive de Mønstre, hvorefter hele Seminarieundervisningen indrettes. Men man burde gøre det mere lige for Eleverne at faa Adgang til disse Seminarier. Det er jo ikke saadan, at Statsseminarierne fortrinsvis optage ubemidlede Elever. Jeg tror ikke, der stilles nogen Fordring i den Retning. Men naar det ikke er Tilfældet, kan jeg ikke se, hvorfor en hel Del unge Mennesker, den ene Fjerdepart, skal have bedre Vilkaar end de andre 3 Fjerdedele. Dette kunde maaske ogsaa overvejes i et kommende Udvalg.

Der er ogsaa talt om et Kvindeseminarium. Naar der, hvad jeg ogsaa mener, bør være nogen Forskel paa de mandlige og kvindelige Seminarieelevers Uddannelse, ser jeg ikke rettere, end at det kunde være rigtigt, om Staten havde et Kvindeseminarium, der kunde tjene som Mønster for andre Seminarier til Uddannelse af Lærere. Jeg skal henstille, om man ikke kunde naa det Maal ved at indrette et af de 4 nu bestaaende Statsseminarier til Kvindeseminarium; i Løbet af nogle Aar skulde det selvfølgelig være.

En eneste Bemærkning skal jeg gøre med Hensyn til Statstilskuddene. I § 10 hedder det: „Til Understøttelse for værdige og trængende Elever ved Seminarierne kan anvendes et Beløb, hvis Størrelse fastsættes ved Finansloven“. Denne Bestemmelse er jo kommen ind, fordi man hidtil stadig har maattet forhøje de Beløb, der anvendes til Hjælp for trængende Elever, men jeg tror egentlig ikke, at det er heldigt, at vi faa dette Spørgsmaal ind paa Finansloven, saa at det skal gøres til Genstand for Behandling her hvert eneste Aar. Vi have set saa mange Omraader, hvor man fra Oppositionspartierne forsøger at gøre Overbud, og det er slet ikke heldigt at have disse Forhandlinger. Hellere vilde jeg have en Bestemmelse omtrent saaledes, at Statstilskuddet staar i et vist Forhold til Seminariets Elevantal i nogle af de